

HOGE RAAD VAN FINANCIEN

*AFDELING
"FINANCIERINGSBEHOEFTE VAN DE OVERHEID"*

ADVIES

**BETREFFENDE DE UITVOERING VAN HET
CONVERGENTIEPLAN IN 1994**

MAART 1995

HOGE RAAD VAN FINANCIEN

*AFDELING
"FINANCIERINGSBEHOEFTE VAN DE OVERHEID"*

ADVIES

**BETREFFENDE DE UITVOERING VAN HET
CONVERGENTIEPLAN IN 1994**

MAART 1995

INHOUDSTAFEL

Woord vooraf

Synthese

Advies

1. Globale evoluties

- 1.1 Resultaten, evoluties en determinanten*
- 1.2 De globale verwezenlijkingen in 1994*
- 1.3 Evoluties 1992-1994 en internationale omkadering*
- 1.4 De determinanten op het niveau van de primaire saldi (Gezamenlijke Overheid)*

2. De evoluties per grote Entiteiten

- 2.1 Vergelijkende analyse van de saldi van de twee grote Entiteiten*
- 2.2 De determinanten van primaire saldi*
- 2.3 Vergelijkende evolutie van de primaire uitgaven in reële termen*

3. Interne evoluties met betrekking tot de grote Entiteiten

- 3.1 De realisaties met betrekking tot Entiteit "I"*
- 3.2 De interne evoluties binnen de Entiteit "II"*

4. Besluit

LIJST VAN DE AFKORTINGEN

BBP	Bruto Binnenlands Produkt
BFW	Bijzondere Financieringswet
BTW	Belasting over de toegevoegde waarde
EG	Europese Gemeenschappen
ESER	Europees Stelsel van Economische Rekeningen
FO	Federale Overheid
G&G	Gemeenschappen en Gewesten
GO	Gezamenlijke Overheid
LO	Lagere Publiekrechtelijke Overheden
NFB	Netto-financieringsbehoeften
NFS	Netto te financieren saldo
Nat. Rek.	Nationale Rekeningen
PB	Personenbelasting
SZ	Sociale Zekerheid

De leden van de Afdeling

de h. P. VAN ROMPUY, voorzitter

de hh. A. VERPLAETSE
W. FRAEYS
J.P. PAUWELS
vertegenwoordigers van de Nationale Bank van België

de hh. G. BROUHNS
vertegenwoordiger van de Minister van Financiën
B. de CLOSSET

de hh. L. COENE
W. MEEUSEN
R. DESCHAMPS
R. TOLLET
G. CLEMER

vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering, de Regering van de Franse Gemeenschap, de Waalse Gewestregering en de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Waarnemers :

de hh. L. DE RYCK
H. BOGAERT

Het Secretariaat :

de hh. A. VAN de VOORDE
A. BOON
R. SAVAGE
mevr. C. SPINNOY

WOORD VOORAF

Dit Advies is toegespitst op een evaluatie van de uitvoering van het budgettaire Convergenceplan van de Belgische Openbare Overheden in de loop van de voorbije twee jaar en dan vooral in 1994.

De hier besproken gegevens betreffen voor het merendeel voorlopige ramingen voor het jaar 1994 en gegevens uit de Nationale Rekeningen (voor de jaren 1990-1993).

De weerhouden voorstelling wijkt op zekere punten af van de traditionele voorstelling van de ESER-rekeningen en dit om een zo precies mogelijke identificatie te maken van de oriëntaties en de onderliggende ombuigingen.

In de navolgende analyse, maakte de benadering per Entiteit (I en II) het noodzakelijk gedeeltelijke en/of gehele consolidaties uit te voeren, ten einde transfers binnen de Entiteiten (I) te neutraliseren.

Aldus wordt in de tekst de term "finale primaire uitgaven" van een Entiteit of van een sub-sector gebruikt voor de totale primaire uitgaven (exclusief interestlasten), verminderd met de totale transfers (lopende- en kapitaaltransfers) gestort aan andere Entiteiten of sub-sectoren van de overheden.

Een eerste afdeling analyseert de waargenomen evoluties op het niveau van de Gezamenlijke Overheid; deze evoluties worden geplaatst in hun macro-economische en conjuncturele context; bovendien worden een aantal vergelijkingen gemaakt met de evoluties in de buurlanden of met het Europees gemiddelde.

Een tweede afdeling behandelt dezelfde problematiek op een meer gedesaggregeerd niveau; de evoluties van de twee grote Entiteiten worden afzonderlijk behandeld : nl. enerzijds, de evoluties van Entiteit "I", waarin de Federale Overheid (FO) en de Sociale Zekerheid (SZ) worden gehergroepeerd en anderzijds, de evoluties van Entiteit "II", met de Gemeenschappen en de Gewesten (globaal genomen) (G&G) en de Lokale Overheden (LO).

Een derde afdeling behandelt meer specifiek de waargenomen resultaten binnen de twee grote Entiteiten, waarbij rekening wordt gehouden met de invloed van intra-sectoriële (lopende- en kapitaaltransfers binnen elke Entiteit) verhoudingen.

Deze afdelingen worden voorafgegaan door een synthese die de voornaamste krachtlijnen van het advies weergeeft.

1. De getransfereerde ontvangsten (uitgaven) van een sub-entiteit komen opnieuw tot uiting als effectieve ontvangsten van een andere sub-entiteit.

SYNTHESE

1. Globale evaluatie van de budgettaire realisaties in 1994 van de Gezamenlijke Overheid en van haar deelsectoren

In maart 1994 heeft de Afdeling, rekening houdend met de conjuncturele inzinking van de Europese en Belgische economie in 1993, een aangepast traject voorgesteld voor de budgettaire objectieven van het Convergenceplan voor de jaren 1994 en 1995.

Op basis van de huidige beschikbare gegevens blijkt dat de netto-financieringsbehoeften (NFB) van de Gezamenlijke Overheid in 1994 met name 5,4% van het BBP, lager uitvallen dan het in maart 1994 gestelde objectief, waarbij de NFB op 5,7% van het BBP als streefdoel werden gesteld.

De budgettaire doelstellingen van Entiteit "I" werden in 1994 volledig gerealiseerd, waarbij opgemerkt dient te worden dat de lichte overschrijding door de Federale Overheid (0,1% BBP) werd gecompenseerd door een beter dan vooropgesteld resultaat van de Sociale Zekerheid. Op het vlak van Entiteit "II" waren de budgettaire realisaties, in termen van de NFB, 0,3% van het BBP beter dan vooropgesteld. Twee derden van dit resultaat situeert zich bij de Gemeenschappen en Gewesten. Hierbij dient echter aangestipt te worden dat de methodologische en statistische correcties die overeenkomstig de ESER-optiek in een vermindering van het tekort van de Gemeenschappen en Gewesten in 1993 resulteerden, in rekening gebracht moeten worden bij de appreciatie van hun positief resultaat in 1994.

De conjunctuurverbetering die in 1994 optrad heeft ongetwijfeld bijgedragen tot de effectieve vermindering van de NFB van de Gezamenlijke Overheid met 1,2% van het BBP t.o.v. 1993. Toch weerspiegelt deze verbetering, volgens ramingen van de OESO, in overwegende mate de weerslag van discretionaire maatregelen, onder meer van deze die kaderen in het Globaal Plan van december 1993. Deze verbetering werd voornamelijk gerealiseerd aan de ontvangstenzijde en daar uitsluitend door inkomsten andere dan deze uit de personenbelasting en de sociale zekerheidsbijdragen.

Het primair saldo van de Gezamenlijke Overheid in 1994 wordt door de Afdeling op 5% van het BBP geraamd, hetgeen een verbetering met 0,9% van het BBP t.o.v. 1993 impliceert. In overwegende mate dient dit positief resultaat toegeschreven te worden aan de toename van de ontvangsten, in het bijzonder de fiscale ontvangsten. Tot deze verbetering van het primair saldo in 1994 droeg hoofdzakelijk Entiteit "I" bij (voor 0,8% van het BBP) en in mindere mate Entiteit "II" (voor 0,1% van het BBP).

*Budgettaire objectieven '94 en realisaties
(NFB in % van het BBP)*

	Rea1. 1993 (1)	Object. (a) (2)	Rea1. (b) (3)	Verschil (3)-(2)
Gezamenlijke Overheid	-6,6	-5,7	-5,4	0,3
Entiteit "I"	-5,8	-4,7	-4,7	0,0
Federale Overheid	-5,3	-4,5	-4,6	-0,1
Sociale Zekerheid	-0,5	-0,2	-0,1	0,1
Entiteit "II"	-0,8	-1,0	-0,7	0,3
Gemeenschappen en Gewesten	-0,6	-0,9	-0,7	0,2
Lokale Overheid	-0,2	-0,1	0,0	0,1

(a) Objectieven maart 1994
(b) Ramingen maart 1995

2. De budgettaire realisaties in 1994 van de Federale Overheid en van de Sociale Zekerheid

2.1 De Federale Overheid

De effectieve vermindering van de NFB van Entiteit "I" in 1994 (t.o.v. 1993) met 1,1% van het BBP werd voor nagenoeg 2/3 (0,7% BBP) door de Federale Overheid gerealiseerd, daar waar de verbetering van het primair saldo van Entiteit "I" zich voor de helft (0,4% van het BBP) bij de Federale Overheid situeert. Enerzijds heeft de groei van de eigen ontvangsten van de Federale Overheid (ontvangsten exclusief de overgedragen middelen in het kader van de Bijzondere Financieringswet) in belangrijke mate tot de verbetering van haar primair saldo bijgedragen. Anderzijds vertoonden de primaire uitgaven van de Federale Overheid (exclusief de transfers ten gunste van de EG) in 1994 nagenoeg een reële nulgroei.

Zonder de wijziging van de financieringsstructuur van de overheidsschuld - met het oog op de vermindering van de gemiddelde intrestlast op de bestaande langlopende leningen - zou in 1994 het tekort van de Federale Overheid 0,4% van het BBP lager zijn uitgevallen.

2.2 De Sociale Zekerheid

De bijdrage van de Sociale Zekerheid tot de vermindering van de NFB van de Gezamenlijke Overheid in 1994 (voor 0,4% BBP) vloeit hoofdzakelijk voort uit een opmerkelijke vertraging in reële termen van de groei van de totale uitgaven. De stagnatie van de totale ontvangsten in % van het BBP in 1994 is de resultante van enerzijds een achteruitgang van het aandeel in het BBP van de "traditionele"

transfers van de Federale Overheid en van de sociale bijdragen en anderzijds van een forse stijging van de toegewezen ontvangsten als gevolg van de gewijzigde financieringsstructuur van deze sub-entiteit.

3. De budgettaire realisaties in 1994 van de Gemeenschappen en Gewesten en van de Lokale Overheden

3.1 De Gemeenschappen en Gewesten

De NFB van de Gemeenschappen en Gewesten in % van het BBP namen in lichte mate toe, met name van -0,6% in 1993 tot -0,7% in 1994. Hun primair saldo stagneerde op -0,3% van het BBP.

De reële groei van de primaire uitgaven van de Gemeenschappen en Gewesten verminderde van 3,8% in 1993 tot 3,0% in 1994, te vergelijken met een vermindering van de reële groei van de primaire uitgaven van 2,0% tot 0,8% voor Entiteit "I".

Het budgettaire status-quo van de Gemeenschappen en Gewesten in 1994 kon worden gerealiseerd door een toename van de reële groei van hun middelen in het kader van de Bijzondere Financieringswet.

3.2. De Lokale Overheden

De Lokale Overheden tekenden in 1994 een verbetering op van hun NFB met 0,2% van het BBP en van hun primair saldo met nagenoeg 0,1% van het BBP.

ADVIES

1. Globale evoluties

1.1 Resultaten, evoluties en determinanten

Een correcte beoordeling van de begrotingsresultaten voor het jaar 1994 kan slechts gebeuren mits een herneming van de effectieve realisaties in 1993, zoals die kunnen geëvalueerd worden aan de hand van de laatste nationale rekeningen, opgemaakt volgens de geharmoniseerde ESER-definitie.

De vertrekbasis van de vergelijking wordt inderdaad beïnvloed door de herziening van de resultaten 1993; die herziening werd doorgevoerd overeenkomstig de regels van het ESER-stelsel.

Aldus werd een jaar geleden, naar aanleiding van het Advies betreffende de uitvoering van het Convergentieplan (maart 1994), het globaal overheidstekort voor het jaar 1993 voorlopig geraamd op 7,2% van het BBP (en het afgeleide primair overschot op 3,8% van het BBP). In het Jaarverslag van juni 1994 werd hetzelfde tekort herzien en verbeterd in functie van de aangebrachte technische wijzigingen (2), naar beneden herhaamd tot 6,7% van het BBP (met een primair overschot van 4,4% van het BBP).

Heden laten de laatste beschikbare officiële ramingen voor 1993 een effectief tekort zien van 6,6% van het BBP in 1993, met een primair overschot dat geraamd wordt op 4,1% van het BBP.

In vergelijking met de oorspronkelijke ramingen zou het in totaal met 0,6% van het BBP verbeterde begrotingsresultaat, voor de helft toe te schrijven zijn aan de intrestlasten, die veel lager liggen dan oorspronkelijk geraamd, en voor de andere helft aan een verhoogd budgettair primair overschot.

Rekening houdend met de waargenomen uitdieping van de economische crisis, alsmede met de toen vastgestelde vertaling ervan in belangrijke afwijkingen (1,4% van het BBP) tussen de geheractualiseerde objectieven van het Convergentieplan en de realisaties die konden afgeleid worden uit de voorlopige beschikbare gegevens, oordeelde de Afdeling het in haar Advies van maart 1994 (3), onvermijdbaar om het intermediair budgettaire convergentietraject voor de jaren 1994 en 1995 te herzien. Zij heeft dien ten gevolge een nieuw saneringstraject met het oog op 1996 voorgesteld, dat voorlopig afweek van het traject voorzien in het geheractualiseerde Convergentieplan van juni 1993 (4).

-
2. Meer bepaald het in rekening brengen van de transfers van de gezinnen aan het vrij onderwijs, van de opbrengst van de verkoop van schoolgebouwen in de Franse Gemeenschap, enz... . Een lid blijft voorbehoud maken tegen bepaalde van deze aanpassingen zoals weergegeven in de Nationale Rekeningen van 1993.
 3. Advies betreffende de uitvoering van het Convergentieplan.
 4. Dit laatste resulteerde zelf uit een heractualisatie van het origineel Plan (zomer 1992) maar had niet de gevolgen van de teruggang van de conjunctuur, die sterker was dan verwacht in de lente van 1993, kunnen integreren.

Dit nieuwe traject, dat hierna ter informatie hernomen wordt (Tabel 1, kolom (e)), stelde als nieuw objectief de verlaging van het globaal overheidstekort in ESER-termen voor tot 5,7% van het BBP in 1994 en tot 4,3% van het BBP in 1995.

Geconfronteerd met de toen éénparig onderschatte omvang van de conjuncturele neergang en met de belangrijke implicaties ervan op het verloop van de sanering van de Belgische openbare financiën, had de Belgische Regering zich midden 1993 begeven op het pad van een nieuw sociaal pact, om einde 1993, vóór de opmaak van de begroting 1995, uit te monden in een omvangrijk Globaal Plan.

Dit laatste bevatte, onder meer, een belangrijk aanvullend en structureel dispositief inzake de sanering van de openbare financiën, waarbij, zoals tot uiting komt in de Algemene Toelichting voor het begrotingsjaar 1995 (5), uitdrukkelijk beoogd werd de Belgische openbare financiën terug in de lijn te brengen van het traject dat door de Afdeling in maart 1994 werd voorgesteld en dat bevestigd werd in haar Verslag van juni 1994 (6).

Het is dus ten opzichte van dit traject dat de voorliggende analyse de realisaties 1994, zoals die voorlopig kunnen geraamd worden, behandelt.

5. Blz. 49 tot 51.

6. Jaarverslag 1994 van de Afdeling "Financieringsbehoeften van de Overheid" van de Hoge Raad van Financiën, blz. 18 tot 23.

Tabel 1.
Objectieven, vertrekpunten en realisaties
m.b.t. de netto-financieringsbehoeften (NFB).

(in % BBP)

	1993			1994			
	Raming maart'94	Raming juni'94	Nat. rek. 1993	Object. juni'93	Object. maart'94	Raming juni'94	Voorl. real. maart'95
	(a)	(b)	(c)	(d)	(e)	(f)	(g)
Gezamenlijke Overheid							
- Primair saldo	3,8	4,4	4,1	5,6		5,2	5,0
- Intresten	11,0	11,1	10,7	10,3		10,5	10,4
- NFB	-7,2	-6,7	-6,6	-4,7	-5,7	-5,3	-5,4
<i>Entiteit I (NFB)</i>	-5,9	-5,7	-5,8	-3,9	-4,7	-4,6	-4,7
- Federale Overheid	-5,5	-5,5	-5,3	-4,2	-4,5	-4,5	-4,6
- Sociale Zekerheid	-0,4	-0,2	-0,5	0,3	-0,2	-0,1	-0,1
<i>Entiteit II (NFB)</i>	-1,3	-1,0	-0,8	-0,8	-1,0	-0,7	-0,7
- Gemeensch. en Gewesten	-1,1	-0,8	-0,6		-0,9	-0,8	-0,7
- Lokale Overheden	-0,2	-0,2	-0,2		-0,1	0,1	-0,0
				Evolutie			
				Raming maart 1994	Real.	Vershil	
				(h)=(e-a)	(i)=(g-c)	(j)=(i-h) =(1-k)	
				Vershil met objectief maart 1994			
				m.b.t. de basis 1993	= (j+k)	m.b.t. de realisaties	
				(k)= (c-a)	(l)=(g-e)		
<i>Gezamenlijke Overheid (NFB)</i>	1,5	1,2	-0,3	0,6		0,3	
<i>Entiteit I (NFB)</i>	1,2	1,1	-0,1	-0,1		-0,0	
- Federale Overheid	1,0	0,7	-0,3	0,2		-0,1	
- Sociale Zekerheid	0,2	0,4	0,2	-0,1		0,1	
<i>Entiteit II (NFB)</i>	0,3	0,1	-0,2	0,5		0,3	
- Gemeensch. en Gewesten	0,2	-0,1	-0,3	0,5		0,2	
- Lokale Overheden	0,1	0,2	0,1	0,0		0,1	
(a), (b) en (c)	geven de opeenvolgende ramingen m.b.t. de realisaties 1993 (Advies maart 1994, Jaarverslag juni 1994, Nationale rekeningen 1993);						
(d)	deze kolom herneemt de objectieven van het initiële convergentieplan (zoals geactualiseerd in het voorjaar 1993);						
(e)	deze kolom herneemt het nieuwe (Advies maart 1994) door de Afdeling voorgestelde traject;						
(f) en (g)	geven de twee opeenvolgende ramingen m.b.t. de realisaties 1994;						
(h)	deze kolom geeft de samenstelling weer van de in maart 1994 door de Afdeling vastgestelde objectieven inzake de evoluties van de budgettaire saldi per Entiteit op basis van de op dat ogenblik beschikbare informatie;						
(i)	deze kolom herneemt de werkelijke "vastgestelde" evoluties tussen 1993 en 1994 op basis van de laatst beschikbare ramingen en op een vergelijkbare basis voor de beide jaren;						
(j)	deze kolom geeft de verschillen, qua evolutie 1993-1994, tussen de objectieven van maart 1994 en de geraamde evoluties op dit ogenblik;						
(k)	deze kolom herneemt de niveauverschillen 1993 (vertrekbasis van de vergelijkingen) tussen de initiële ramingen (maart 1994) en de recentste gegevens van de nationale rekeningen.						
(l)	deze kolom geeft de verschillen, qua realisaties voor 1994, tussen de recentste ramingen (kolom (g)) en de in maart 1994 gedefinieerde objectieven.						

Uiteindelijk kunnen de afwijkingen op het vlak van de verwezenlijkingen (l) uitgesplitst worden in een afwijking ten opzichte van het oorspronkelijk niveau of het basisniveau 1993 (kolom k) en een afwijking ten opzichte van de "verbeterde objectieven" gedefinieerd in maart 1994 (l=j+k).

1.2 De globale verwezenlijkingen in 1994

Voor 1994 zou het globaal tekort van de Gezamenlijke Overheid 5,4% van het BBP (volgens de ESER-normen) bedragen; dit is 0,7% van het BBP slechter dan het eerder geformuleerde objectief (juni 1993) van het geheractualiseerde Convergenceplan, maar 0,3% van het BBP beter dan het door de Afdeling een jaar geleden voorgestelde objectief van 5,7% van het BBP. Men moet er bovendien rekening mee houden dat in dit saldo een twintigtal miljard (bijna 0,3% van het BBP) niet-fiscale en niet-parafiscale ontvangsten (7) niet zijn opgenomen.

Tabel 2.

Budgettaire saldi van de Gezamenlijke Overheid.

(in % BBP)

	1991	1992	1993	1994	'91-'94	'92-'94
- Primair saldo (°)	4,0	4,2	4,1	5,0	1,0	0,8
- Intresten (°)	10,5	10,8	10,7	10,4	-0,1	-0,4
- NFB	-6,5	-6,7	-6,6	-5,4	1,0	1,3

(°) Gezien de door de Sociale Zekerheid ontvangen intresten beschouwd werden als niet-fiscale en niet-parafiscale ontvangsten dienen de vermelde intresten gezien te worden als bruto-intresten.

De uitstippeling van het nieuwe traject voor de NFB (netto-financieringsbehoeften) door de Afdeling in maart 1994 betekende, op het niveau van de Gezamenlijke Overheid, dat het beoogde objectief (-5,7% van het BBP) voor 1994 in vergelijking met de geraamde verwezenlijkingen voor 1993 (-7,2% van het BBP) een verbetering zou moeten realiseren met 1,5% van het BBP. In werkelijkheid zou er dus een daling geweest zijn van -6,6% van het BBP in 1993 naar -5,4% van het BBP in 1994, dit is een effectieve verbetering met 1,2% van het BBP.

Op het niveau van het primair saldo (8) zou het effectief overschot van 4,1% van het BBP in 1993 gestegen zijn tot 5% van het BBP in 1994, dit is een substantiële verbetering met 0,9% van het BBP.

7. Ontvangsten in verband met de verkoop van activa van BELGACOM.

8. Gedefinieerd na vermindering met de bruto-intrestlasten en dus met inbegrip in de (niet-fiscale) ontvangsten van de intresten geïnd door de stelsels van de Sociale Zekerheid (iets meer dan 0,1% van het BBP).

Rekening houdend met het feit dat de globale reële groei van de Belgische economie in 1994 haar potentiële of tendentiële groei - over het algemeen geraamd tussen 2% en 2,4% - zou hebben benaderd en dat bovendien het saldo van 1994 niet-fiscale ontvangsten van dezelfde orde van grootte als in 1993 bevat, kan men aannemen dat deze verbetering goed overeenstemt met de verbetering van het structureel primair begrotingssaldo (9), dat op het actief van het jaar 1994 kan worden ingeschreven.

Ter vergelijking : in haar laatste semestriële vooruitzichten raamt de OESO (10) de verbetering van het globaal structureel saldo van de Belgische Overheden in 1994 op 1,2% van het BBP.

1.3 Evoluties 1992-1994 en internationale omkadering

De in 1994 vastgestelde evoluties moeten eveneens gesitueerd worden in een middellange termijn-context en in vergelijking gebracht worden met de evoluties die werden vastgesteld bij onze voornaamste Europese burens en partners.

In termen van NFB, lag het globaal saldo van de Belgische Overheden in 1994 op hetzelfde niveau van 1990. Aldus werd de sterke verslechtering, die vooral in 1991 optrad, dit is vóór de diepe recessie van 1993, gecompenseerd.

De sinds 1992 geboekte verbetering werd voornamelijk (meer dan 90%) in 1994 verwezenlijkt. De stabilisatie en zelfs de lichte verbetering (+0,1% van het BBP) van het Belgisch tekort in 1993 - die men eveneens terugvindt op het niveau van het primair saldo - is een goede illustratie van het belang van de (pro-cyclische) saneringsinspanning die in een recessiejaar werd geleverd om de negatieve invloeden van de "automatische stabilisatoren" volledig, of zelfs meer, te neutraliseren.

De OESO raamde recent (10) de verbetering van het structureel begrotingssaldo van de Belgische overheidsadministraties in 1993 op 2,3% van het BBP; dit is een omvangrijke en pro-cyclische restrictieve inspanning in een recessiejaar.

9. Dit is gecorrigeerd voor cyclische (conjuncturele) factoren of met andere woorden de invloed van de "automatische stabilisatoren".

10. OESO-perspectieven, december 1994, nr 56, Tabel Bijlage nr 30, blz. A33.

Op het niveau van het effectief primair saldo stelt men, vertrekkend van dezelfde bronnen, sinds 1992 (in 2 jaar), een gecumuleerde verbetering vast van ongeveer 0,6% van het BBP, terwijl, steeds volgens het Secretariaat van de OESO, de relatieve cyclische positie van de Belgische economie (11) in 1994 gemiddeld met 3,6 punten onder het niveau van 1992 (12) zou liggen.

Tabel 3.

Budgettaire saldi en cyclische invloeden volgens OESO.

(in % BBP)

	Niveau				Jaarlijkse evolutie		Gecumuleerde evolutie	
	1991	1992	1993	1994	1993	1994	'91-'94	'92-'94
Financiële saldi (1)	-6,5	-6,7	-6,6	-5,3	0,1	1,3	1,2	1,4
Structurele saldi (°) (2)	-7,5	-7,5	-5,2	-4,0	2,3	1,2	3,5	3,5
Cyclische invloeden (3)=(1-2)	1,0	0,8	-1,4	-1,3	-2,2	0,1	-2,3	-2,1
Verschiil BBP (*) (4)	1,7	1,5	-2,3	-2,1	-3,8	0,2	-3,8	-3,6

(°) D.w.z. het effectief voor cyclische invloeden (op basis van de OESO-methodologie) gecorrigeerde saldo.

(*) Zie voetnoot 11

Bron : OESO-perspectieven (december 1994)

Steeds volgens deze gegevens van de OESO zou sinds 1992 (in 2 jaar) het structureel saldo van de Belgische Overheden, cumulatief verbeterd zijn met 3,5% van het BBP (13), terwijl de verbetering van het effectief saldo beperkt zou gebleven zijn tot 1,4% van het BBP. Dit betekent per saldo dat de negatieve invloed van de cyclische verslechtering van de economie op het begrotingssaldo zou kunnen geraamd worden op ongeveer 2,1% van het BBP.

Een dergelijke verbetering van het (cyclisch gecorrigeerd) structureel saldo plaatst België aan de kop van de door de OESO geciteerde landen wat betreft de geleverde relatieve saneringsinspanning sinds het in werking treden van het Convergenceplan.

In vergelijking met de andere Europese landen zou de verbetering van de Belgische openbare financiën in de loop van de voorbije twee jaar overigens bijzonder opmerkelijk zijn (cfr. Tabel hierna).

11. De conjuncturele afwijking gemeten via het verschil tussen het effectief BBP en het potentieel BBP in procent van het potentieel BBP.

12. Dit is een negatieve afwijking geraamd op -2,1% in 1994, vergeleken met een positieve afwijking van 1,5% (van het potentieel BBP) in 1992.

13. Het equivalent van meer dan 250 miljard BEF.

België behoorde dan ook tot een groep van Europese landen waarvan men kan aannemen dat hun groot deficit en hun hoge schuldquote verhinderden dat zij de automatische stabilisatoren vrij hun gang konden laten gaan.

Tabel 4.

*Vergelijking van de netto-financieringsbehoeften
op basis van de ramingen van de
Commissie van de Europese Gemeenschappen.*

(in % BBP)

	1991	1992	1993	1994	'91-'94	'92-'94
België	- 6,5	-6,7	-6,6	-5,5	1,0	1,2
Gemiddeld Europese Unie	- 4,6	-5,0	-6,0	-5,6	-1,0	-0,6
<i>Verschiil</i>	- 1,9	-1,7	-0,6	0,1	2,0	1,8
Denemarken	- 2,1	-2,5	-4,4	-4,3	-2,2	-1,8
Ierland	- 2,1	-2,2	-2,5	-2,4	-0,3	-0,2
Nederland	- 2,9	-3,9	-3,3	-3,8	-0,9	0,1
Duitsland	- 3,2	-2,6	-3,3	-2,9	0,3	-0,3
Frankrijk	- 2,2	-3,9	-5,8	-5,6	-3,4	-1,7
Italië	-10,2	-9,5	-9,5	-9,6	0,6	-0,1
Groot-Brittannie	- 2,6	-6,2	-7,8	-6,3	-3,7	-0,1
Spanje	- 4,9	-4,2	-7,5	-7,0	-2,1	-2,8

Bron : Budgets Economiques 1994-1995 - Commission européenne, ramingen van oktober 1994.

Terwijl het gemiddeld Europees tekort tussen 1992 en 1994 met 0,6% van het BBP zou zijn toegenomen, zou er, volgens de gegevens van de diensten van de Commissie van de Europese Gemeenschappen, aan Belgische zijde een verbetering tot uiting komen van 1,2% van het BBP. Aldus zou in 1994, en dit voor het eerst in meer dan vijftien jaar, het Belgisch overheidstekort lager liggen dan het gemiddelde van de Gemeenschap (van de 12), terwijl in 1992 de negatieve afwijking nog 1,7% van het BBP bedroeg. De relatieve verbetering van de Belgische positie zou dus in twee jaar tijd 1,8% van het BBP hebben bereikt.

1.4 De determinanten op het niveau van de primaire saldi (Gezamenlijke Overheid)

Meer gedetailleerd vindt men de volgende determinanten van de vastgestelde evoluties, globaal en per grote Entiteit, inzake de primaire saldi.

Tabel 5.

*Determinanten van de evolutie van
de primaire saldi van de Gezamenlijke Overheid.*

	1991	1992	1993	1994	Verschil	
					'92-'94	'91-'94
<i>(in % BBP)</i>						
A. Evolutie in % BBP						
<i>Totale ontvangsten</i>	46,6	46,5	47,6	48,4	1,9	1,8
- fiscale	29,2	29,1	29,4	31,0	1,9	1,8
- parafiscale	15,9	16,0	16,3	15,7	-0,3	-0,2
- andere	1,5	1,4	2,0	1,7	0,3	0,2
pm fiscale en parafisc. waarvan : transf. aan EG	45,1 1,5	45,1 1,4	45,6 1,4	46,7 1,5	1,6 0,1	1,6 0,0
<i>Primaire uitgaven (excl. transf. aan EG)</i>	41,1	40,9	42,1	41,9	1,0	0,8
- lopende	38,6	38,3	39,3	39,1	0,8	0,4
- kapitaal (netto)	2,4	2,6	2,8	2,8	0,2	0,4
<i>Primair saldo</i>	4,0	4,2	4,1	5,0	0,8	1,0
In termen van BBP-groei					Jaarlijks gemiddelde	
B. Elasticiteit van de ontvangsten						
- fiscale	0,67	0,92	1,44	2,23	1,53	1,93
- para-fiscale	1,64	1,15	1,59	0,28	0,92	0,75
- fiscale en parafiscale	1,00	1,00	1,49	1,54	1,30	1,52
C. Evolutie in constante franken					jaarlijkse groeiwet (°)	
1. <i>Totale overheidsontvangsten</i>	1,9	2,6	2,3	3,9	2,9	3,1
- waarv. fisc. en parafisc.	1,7	2,8	1,1	4,6	2,8	2,8
2. <i>Finale prim. uitgaven (excl. transf. aan EG)</i>	4,9	2,4	2,7	1,7	2,2	2,3
- excl. werkloosheid	4,7	2,3	2,6	1,9	2,3	2,2
- lopende	4,7	2,0	2,4	1,6	2,0	2,0
- kapitaal	9,1	8,5	6,9	3,6	6,3	5,2

(°) Meetkundig gemiddelde voor de groeiwet van de sub-periodes.

1.4.1. MET BETREKKING TOT DE OVERHEIDSONTVANGSTEN

De totale overheidsontvangsten, zoals hier gedefinieerd, zijn in 1994 uitgedrukt in procent van het BBP sterk toegenomen. Ze stegen van 47,6% in 1993 tot 48,4% van het BBP (een toename met 0,8% van het BBP of 1,7% in relatieve termen). Deze stijging komt na de nog meer uitgesproken toename die in 1993 (t.o.v. 1992) werd opgetekend en die 1,1% van het BBP beliep. Deze belangrijke gecumuleerde (over twee jaar) toename (+1,9% van het BBP) volgt op de stabilisatie die tussen 1990 en 1992 werd vastgesteld en op de relatief uitgesproken daling die in de loop van de tweede helft van de jaren '80 (-3,7% van het BBP tussen 1985 en 1989) werd opgetekend. Tengevolge daarvan komen we in 1994 terug op een ontvangstenniveau dat 1,5% van het BBP lager ligt dan het plafond dat in 1985 werd behaald.

De verbetering van het tekort met 1,2% van het BBP tussen 1992 en 1994 is bijgevolg voornamelijk toe te schrijven aan de toename van de totale ontvangsten andere dan deze uit de personenbelasting en de sociale zekerheidsbijdragen.

Parallel met die globale evoluties dient gewezen op belangrijke wijzigingen die in de structuur van de overheidsontvangsten tot uiting komen.

Zo zou (Tabel 5, hiervoor), het aandeel van de fiscale en parafiscale ontvangsten in 1994 een sterke stijging hebben laten optekenen (+1,1% van het BBP), terwijl de niet-fiscale en niet-parafiscale ontvangsten daarentegen zouden teruggelopen zijn met 0,3% van het BBP. Over de laatste twee jaar zou het aandeel van de verplichte heffingen (totale lopende en kapitaal, fiscale en parafiscale ontvangsten) in het totaal met 1,6% van het BBP zijn toegenomen en zouden de "andere" ontvangsten met ongeveer 0,3% van het BBP zijn gestegen.

De evoluties met betrekking tot de relatieve aandelen van de overheidsontvangsten impliceren per definitie dat de globale elasticiteit van de verplichte heffingen, in termen van nominaal BBP, opnieuw en voor het tweede opeenvolgende jaar, de eenheid ruim overschrijdt (zie Tabel 5 hiervoor). Die evolutie is meer uitgesproken op het vlak van de fiscale ontvangsten.

1.4.2. MET BETREKKING TOT DE PRIMAIRE UITGAVEN

Het relatieve aandeel van de primaire uitgaven in het BBP neemt volgens de beschikbare globale gegevens (GO exclusief de aan de Europese Gemeenschappen overgedragen middelen) in 1994 af (-0,2% van het BBP). Deze daling volgt op een gevoelige verhoging die in 1993 (+1,2% van het BBP) werd vastgesteld en die met name beïnvloed werd door een ongunstig noemer-effect welk een gevolg was van de recessie (14). Deze vermindering zou terug te vinden zijn bij de lopende primaire uitgaven (geconsolideerd, alle Entiteiten samen), terwijl het aandeel van de kapitaaluitgaven stabiel zou gebleven zijn na de forse stijging in de loop van de twee voorgaande jaren (+0,4% BBP tussen 1991 en 1993).

14. Als de volumegroei van het BBP duidelijk beneden zijn trendmatig tendentieel gemiddelde ligt (ongeveer 2% t.o.v. het gemiddelde 1980-1992) dan leidt dit statistisch gezien automatisch tot een stijging van het aandeel van de primaire uitgaven.

De evolutie in reële termen van de primaire uitgaven geeft ons nochtans een betere aanduiding van de onderliggende evoluties daar zij toelaat om het grootste deel van de statistische onvolkomenheden die verbonden zijn aan de conjunctuurcycli (noemer-effecten) te neutraliseren.

De evolutie in reële termen van de primaire uitgaven geven een vergelijkbaar beeld. Zo zouden in 1994 de finale binnenlandse (15) primaire uitgaven in constante franken (16) met 1,7% zijn gestegen. Dat is een aanzienlijke vertraging t.o.v. het overeenstemmende cijfer 1993 (+2,7%) of t.o.v. het gemiddelde van de jaren 1991-1992 (+3,6%).

Het reële groeidifferentieel tussen de overheidsontvangsten en de primaire uitgaven, dat in ruime mate de evolutie van het primaire saldo bepaalt zou in 1994 in gunstige zin omgekeerd zijn, gezien men van -0,4% in 1993 naar +1,9% in 1994 zou gegaan zijn (in 1991 werd een negatief differentieel vastgesteld van -3,4%).

1.4.3 DE EVOLUTIES MET BETREKKING TOT DE INTRESTLASTEN EN DE SCHULDGRAAD

Na de gevoelige stijging van de bruto-intrestlasten die in 1992 werd opgetekend (+0,3% van het BBP) en hun quasi-stabilisatie in relatieve termen in 1993 (-0,1% van het BBP), werd in 1994 een versterkte daling van de intrestlasten vastgesteld (-0,3% van het BBP). Men mag er bijgevolg van uitgaan dat de impliciete intrestvoet op de schuld in 1994 licht gedaald is.

In 1994 vertoonde de bruto-schuldgraad een tendens tot stabilisatie of zelfs tot een beperkte terugloop (17), terwijl de nominale groeivoet van het BBP toenam onder invloed van de conjuncturele herleving.

Deze vermindering van de intrestlasten werd nochtans tijdelijk afgeremd door technische factoren die verbonden zijn aan de herfinanciering van een uitzonderlijk belangrijk pakket schuld. Ze hebben met name betrekking hebben op :

- de betaling van uitgifte- en terugbetalingspremies w.o. uitoefening van call opties;
- een structureffect (deconsolidatie) op het niveau van de opdeling van de financiering tussen korte en lange termijn.

Zonder deze negatief inwerkende punctuele technische factoren, die in 1995 in omgekeerde richting zouden evolueren, zou men de daling van de intrestlast in 1994 op 0,7% van het BBP mogen ramen i.p.v. op 0,3% die effectief werd gerealiseerd.

15. Exclusief toegewezen ontvangsten en transfers aan de Europese Gemeenschappen.

16. Gedeflateerd met de index van de consumptieprijzen op basis waarvan, althans in principe, het belangrijkste deel van de primaire uitgaven (weden, sociale prestaties, subsidies aan instellingen) worden geïndexeerd.

17. De geconsolideerde bruto-schuldgraad van de Gezamenlijke Overheid zou in 1994 met ongeveer 1,0% van het BBP gedaald zijn.

2. De evoluties per grote Entiteiten

2.1 Vergelijkende analyse van de saldi van de twee grote Entiteiten

In termen van budgettaire saldi (ESER-definitie) dient vastgesteld te worden dat wat Entiteit "I" betreft de effectieve realisaties voor 1993 (Nationale Rekeningen 1993) tenslotte zeer weinig afwijken van de initiële ramingen van maart 1994. Op het niveau van Entiteit "II" daarentegen en in het bijzonder op het niveau van de Gemeenschappen en de Gewesten (G&G) werd het geconsolideerde deficit voor 1993 in vergelijking met de initiële ramingen (-0,8% van het BBP i.p.v. 1,3% BBP hetzij een verschil van 0,5% BBP) en zelfs t.o.v. de herziene ramingen van juni 1994 in belangrijke mate naar beneden toe herzien. Dit houdt in belangrijke mate verband met de herramingen in het kader van de toepassing van het ESER-stelsel. Wij komen hierna op de implicaties hiervan terug.

Hierna worden in tabel 6 op een louter beschrijvende wijze de budgettaire evoluties weergegeven op het niveau van de grote Entiteiten en hun belangrijkste sub-sectoren.

Tabel 6.

Realisaties per grote entiteit en sub-sektor.

	1991	1992	1993	1994	<i>(in % BBP)</i>	
					'92-94	'91-'94
Entiteit I						
- Primair saldo	3,9	4,0	4,0	4,8	0,8	0,9
- Intresten	9,7	10,1	9,8	9,5	-0,6	-0,2
- NFB	-5,8	-6,1	-5,8	-4,7	-1,4	1,1
* Federale Overheid						
- Primair saldo	4,2	4,2	4,5	4,9	0,7	0,7
- Intresten	9,7	10,1	9,8	9,5	-0,6	-0,2
- NFB	-5,5	-5,9	-5,3	-4,6	-1,3	0,9
* Sociale Zekerheid						
- Primair saldo	-0,3	-0,2	-0,5	-0,1	+0,1	0,2
- NFB	-0,3	-0,2	-0,5	-0,1	+0,1	0,2
Entiteit II						
- Primair saldo	0,1	0,2	0,1	0,2	0,0	0,1
- Intresten	0,7	0,8	0,9	0,9	+0,1	0,2
- NFB	-0,6	-0,6	-0,8	-0,7	-0,1	-0,1
* Gemeenschappen en Gewesten						
- Primair saldo	-0,5	-0,5	-0,3	-0,3	0,2	0,2
- Intresten	0,2	0,2	0,3	0,4	0,2	0,2
- NFB	-0,6	-0,7	-0,6	-0,7	0,0	0,0
* Lokale Overheden						
- Primair saldo	0,6	0,7	0,4	0,5	-0,2	-0,1
- Intresten	0,5	0,6	0,6	0,5	-0,1	-0,0
- NFB	0,1	0,1	-0,2	-0,0	-0,1	-0,1

We stellen vast dat de in 1994, op het niveau van de gezamenlijke budgettaire saldi (NFB), vastgestelde verbetering zich voornamelijk op het niveau van Entiteit "I" heeft voorgedaan (een tekortvermindering met 1,1% van het BBP) terwijl die vermindering veel beperkter was op het niveau van Entiteit "II" (-0,1% van het BBP). Men kan vaststellen dat sinds de inwerkingtreding van het Convergenceplan het deficit van Entiteit "I" zou verminderd zijn met 1,4% van het BBP (waarvan 0,8% van het BBP verbetering van het primaire saldo). Het deficit van Entiteit "II" zou in ESER-termen licht achteruitgegaan zijn (+0,1% van het BBP op het niveau van de intrestlasten).

Bovendien stelt men op het niveau van Entiteit "II" in 1994 een beperkte verbetering (+0,1% van het BBP) van het primair saldo vast, doch deze neutraliseert een gelijkaardige relatieve verslechtering die in 1993 werd opgetekend. Globaal genomen vertoont het primaire saldo van Entiteit "II" sinds 1992 geen duidelijke tendens tot verbetering.

2.2 De determinanten van primaire saldi

Tabel 7.

*Overheidsrekening per grote Entiteit -
Bepalende factoren van de primaire saldi.*

	1991	1992	1993	1994	Verschil	
					'94-'92	'94-'91
<i>(in % BBP)</i>						
A. Entiteit I						
- Totale ontvangsten	34,2	33,9	34,6	35,1	1,1	0,9
- fiscale	17,4	17,1	17,3	18,5	1,3	1,1
- parafiscale	15,8	15,9	16,1	15,6	-0,3	-0,2
- andere	1,0	0,9	1,2	1,0	0,1	-0,0
- Primaire uitgaven	30,3	29,9	30,5	30,3	0,4	0,0
- finale excl.transf. aan EG	28,0	27,9	28,5	28,1	0,2	0,1
+ Federale Overheid	8,3	8,0	8,1	8,0	-0,0	-0,3
+ Sociale Zekerheid	19,7	19,9	20,4	20,1	0,2	0,4
- Primair saldo	3,9	4,0	4,0	4,8	0,8	0,9
B. Entiteit II						
- Totale ontvangsten	13,2	13,2	13,7	14,0	0,8	0,8
- Bijzond. financieringswet	9,0	8,9	9,2	9,5	0,6	0,5
- andere	4,2	4,3	4,5	4,5	0,2	0,3
+ fiscale en parafisc.	3,0	3,1	3,0	3,2	0,1	0,2
- Finale primaire uitgaven	13,0	13,0	13,6	13,8	0,8	0,8
+ Gemeenschappen en Gewesten	7,6	7,6	7,9	8,0	0,4	0,4
+ Lokale Overheden	5,4	5,4	5,7	5,8	0,4	0,4
- Primair saldo	0,1	0,2	0,1	0,2	-0,0	0,1

Op het vlak van de middelen zijn de ontvangsten voortvloeiend uit de "Bijzondere Financieringswet", die de harde en stabiele kern van de financiering van de G&G vormen, in de loop van de laatste twee jaar verder toegenomen ten belope van 0,3% van het BBP per jaar (ze zijn gestegen van 8,9% van het BBP in 1992 tot 9,5% van het BBP in 1994). De andere transfers van de Federale Overheid naar Entiteit "II" (trekkingsrechten Gewesten enz...) zijn daarentegen licht teruggelopen (-0,1% van het BBP).

In het totaal is het aandeel van de totale ontvangsten van Entiteit "II" zeer sterk toegenomen (+0,3% van het BBP in 1994, +0,8% van het BBP sinds 1992). Deze evolutie is in hoofdzaak een gevolg van de stijging met 0,5% van het BBP (in twee jaar) van de middelen afkomstig van de Federale Overheid (BFW en andere).

Parallel daarmee hebben de ontvangsten van Entiteit "I" in 1994 hun in 1993 aangevatte stijging verder gezet met een toename van 0,5% van het BBP (+0,7% van het BBP in 1993). Over een iets langere termijn genomen dient nochtans opgemerkt te worden dat, een significant deel van de stijging die werd gerealiseerd in de loop van de laatste twee jaar slechts een compensatie is van de daling die tussen 1990 en 1992 werd opgetekend (-0,6% van het BBP).

Sinds 1990 belooft de relatieve gecumuleerde toename van de netto-ontvangsten van Entiteit "I", met inbegrip van de ontvangsten die ter beschikking van de Europese Gemeenschappen worden gesteld, 0,5% van het BBP (d.w.z. 1,5% in relatieve termen), terwijl de toename die opgetekend werd op het niveau van Entiteit "II", 1,4% van het BBP belooft, hetzij een stijging, in relatieve termen, van meer dan 11%, dit grotendeels als uitvloeisel van de Bijzondere Financieringswet van 1989 zoals gewijzigd in 1993.

Indien we redeneren in termen van per Entiteit geconsolideerde finale primaire uitgaven dan verbergt de in 1994 op het vlak van de Gezamenlijke Overheid (18) vastgestelde beperkte vermindering (-0,2% van het BBP) een dubbele evolutie. Met name wordt een meer uitgesproken vermindering van deze uitgaven vastgesteld op het niveau van Entiteit "I" (-0,4% van het BBP) tegenover een stijging met 0,2% van het BBP op het niveau van Entiteit "II".

Deze cijfers moeten nochtans met bijzondere voorzichtigheid en met de nodige reserves geïnterpreteerd worden. In het bijzonder op het niveau van Entiteit "II" maken de afwezigheid van volledige en betrouwbare economische hergroeperingen, de statistische tekortkomingen en de progressieve integratie in de nationale boekhouding van een aantal verrichtingen die initieel "buiten begroting" gebeurden, dat het statistisch verrekende veld de neiging vertoont om zich geleidelijk uit te deinen. Die evolutie kan een toename of statistische groei van de primaire uitgaven van de bedoelde Entiteit veroorzaken.

18. Deze primaire uitgaven bevatten niet de totale aan de Europese Gemeenschappen geaffecteerde middelen (indirecte belastingen en BNP-bijdrage).

Bovendien dient rekening gehouden met het feit dat de wettelijke bevoegdheden van de G&G in het kader van de Sint Michielsakkoorden nog uitgebreid werden. Dit element op zichzelf kan een zekere groei of statistische toename van de ontvangsten en uitgaven verklaren. De statistische vergelijkingen gebeuren niet bij "ongewijzigd beleid" en evenmin in een "onveranderd statistisch veld". Dit is eveneens geldig voor de navolgende vergelijkingen.

2.3 Vergelijkende evolutie van de primaire uitgaven in reële termen

Tenslotte vindt men bij de vergelijking van de reële groeiritmes van de finale geconsolideerde uitgaven van de Entiteiten en rekening houdend met de hoger vermelde reserves, dezelfde verschillen terug (zie Tabel 8 hierna).

Op het niveau van Entiteit "I" zou de stijging van die uitgaven in reële termen nadat ze 2,2% en 2,0% beliep respectievelijk in 1992 en 1993 in 1994 teruggelopen tot 0,8%, d.w.z. 1,5% beneden het reële groeiritme van de economie.

Exclusief de werkloosheidsuitgaven die als de meest conjunctuurgevoelige uitgaven kunnen beschouwd worden, zou die groei respectievelijk 3,3% (1991), 2,1% (1992), 1,9% (1993) en 0,8% (1994) bedragen hebben. Men mag daarom op dit ogenblik zeker spreken van een toenemende beheersing van de groei van de uitgaven.

Op het niveau van Entiteit "II" daarentegen en rekening houdend met de methodologische reserves en commentaren die hiervoor aangehaald werden zou in 1994 een forse groei van de primaire uitgaven in constante franken vastgesteld worden. Deze zou ongeveer 3,5% belopen hebben. Dit is een daling t.o.v. het hoge groeicijfer dat in 1993 werd opgetekend doch geen merkelijke vermindering t.o.v. het gemiddelde van de jaren 1992-1993 (eveneens 3,5%).

Tabel 8.

*Overheidsrekening per grote Entiteit -
Evolutie van de primaire uitgaven in constante franken.*

	%-variatie in reële termen				(in % BBP)	
	1991	1992	1993	1994	Jaarl. meetk. gemid. '92-'94	'91-'94
A. Finale primaire uitgaven (incl. transf. aan EG)	5,3	2,2	2,7	2,0	2,3	2,3
B. Finale primaire uitgaven (incl. transf. aan EG)	4,9	2,4	2,7	1,7	2,2	2,3
- Entiteit I	3,7	2,2	2,0	0,8	1,4	1,7
+ excl. werkloosheid	3,3	2,1	1,9	0,9	1,4	1,6
- Entiteit II	7,6	2,7	4,5	3,5	4,0	3,6

Over de laatste twee jaar beliep de gemiddelde geconsolideerde reële groei van de gezamenlijke primaire overheidsuitgaven (exclusief transfers aan de EG) 2,2% (dit cijfer licht dicht bij de geraamde tendentiële reële groei van de economie). Daarachter schuilt opnieuw een ongelijke ontwikkeling tussen de Entiteit "I", waarvoor de groeicijfers aanzienlijk lager liggen (+1,4%) dan het gemiddelde en deze van de Entiteit "II" (+4,0% op niet gecorrigeerde basis) waarvoor de groeicijfers merkelijk hoger liggen dan het gemiddelde.

3. Interne evoluties met betrekking tot de grote Entiteiten

3.1 De realisaties met betrekking tot Entiteit "I"

Rekening houdend met het feit dat de transfers binnen de Entiteiten het beeld enigszins vertekenen, zal men opmerken dat de in 1994 vastgestelde globale verbetering voor Entiteit "I" van de NFB (met 1,1% BBP) zich voor 0,7% van het BBP situeert op het niveau van de Federale Overheid en voor 0,4% op het niveau van de Sociale Zekerheid.

In termen van primaire saldi, kan de verbetering van 0,8% van het BBP ongeveer gelijkmatig over de beide sub-sectoren verdeeld worden.

3.1.1 *EVOLUTIES OP HET VLAK VAN DE FEDERALE OVERHEID*

Op het niveau van de Federale Overheid wordt in 1994 een verdere verbetering van het primaire saldo vastgesteld (+0,4% van het BBP) na een gelijkaardige verbetering in 1993. In 1994 situeert deze verbetering zich eerder op het niveau van de ontvangsten (+0,3% van het BBP in 1994) dan op het niveau van de primaire uitgaven (-0,1% van het BBP).

Binnen de primaire uitgaven van de Federale Overheid worden tegengestelde evoluties vastgesteld. Zo was de reële groei van de uitgaven, exclusief de aan de EG geaffecteerde middelen, in 1994 ongeveer nul, dit na een daling van 2% in 1993 en een stijging met 1,4% in 1992 (hetzij in het totaal een nul-groei tot licht negatieve (-0,2%) groei sinds het begin van de legislatuur) (3-jarige periode).

Vanuit dat gezichtspunt lijkt de nul-groeinorm in volume van de primaire uitgaven van de Federale Overheid, die was ingeschreven in de Regeringsverklaring en bevestigd in het Convergentieplan, sinds 1992 en als gemiddelde genomen, ten volle gerespecteerd.

Tabel 9.
Realisaties met betrekking tot de Federale Overheid.

		1991	1992	1993	1994	Verschil	
						'92-'94	'91-'94
I. in % BBP							
Ontvangsten voor transf. BFW (°)	(0)	27,6	27,2	27,7	28,2	1,0	0,6
Eigen ontvangsten (excl. transf. BFW)	(1)	18,3	18,0	18,1	18,4	0,4	0,1
- Excl. transfers naar andere binnenl. overheden	(2)	12,5	12,2	12,6	12,9	0,7	0,4
Totale primaire uitgaven	(3)	14,1	13,8	13,6	13,5	-0,3	-0,6
* Excl. transf. naar EG	(4)	12,6	12,4	12,2	12,0	-0,4	-0,7
- Transfers naar andere overheden (inclusief EG)	(5)	5,8	5,8	5,6	5,5	-0,3	-0,3
- Finale excl. transf. naar EG	(6)=(3-5)	8,3	8,0	8,1	8,0	-0,0	-0,3
Primair saldo	(7)=(1-3)	4,2	4,2	4,5	4,9	0,7	0,7
- Finaal	(8)=(1-6)	10,0	10,0	10,1	10,4	0,4	0,4
Intrestlasten	(9)	9,7	10,1	9,8	9,5	-0,6	-0,2
Totale uitgaven	(10)=(3+9)	23,8	23,9	23,5	23,0	-0,9	-0,8
Financieringsbehoeften	(11)=(7-9)	-5,5	-5,9	-5,3	-4,6	1,4	0,9
II. %-variatie in constante franken						Jaarlijks gemiddelde	
Ontvangsten voor transf. BFW	(1)	-0,7	1,5	1,5	4,0	2,8	2,3
Eigen ontvangsten (excl. transf. BFW)	(2)	-3,0	0,8	0,8	3,8	2,3	1,8
Totale primaire uitgaven	(3)	-1,9	0,8	-1,7	1,1	-0,3	0,1
* Excl. transf. naar EG	(4)	-3,8	1,4	-2,0	0,1	-1,0	-0,2
- Transfers naar andere overheden (inclusief EG)	(5)	-3,9	3,1	-4,4	0,6	-1,9	-0,3
- Finale excl. transf. naar EG	(6)=(3-5)	-0,5	-0,8	0,2	1,5	0,9	0,3
Intrestlasten	(7)	-1,8	6,5	-2,3	-1,3	-1,8	0,9
Totale uitgaven	(8)	-1,9	3,1	-1,9	0,1	-0,9	0,4

(°) Bijzondere financieringswet, alleen de toegewezen Personenbelasting en BTW.

De groei van de finale uitgaven van de Federale Overheid (exclusief de naar andere overheidsniveaus getransfereerde middelen) laat evenwel een merkelijke versnelling vaststellen. Deze onderliggende versnelling ligt verborgen achter de daling in reële termen van de aan de andere overheidsniveaus getransfereerde middelen. Zo zouden de finale primaire uitgaven van de Federale Overheid in reële termen gestegen zijn met -0,8% in 1992, 0,2% in 1993 en 1,5% in 1994 (+0,3% als jaarlijks gemiddelde).

Die toename van het groeiritme zou zelfs nog meer uitgesproken zijn op het niveau van de lopende uitgaven.

Voormelde evolutie zou verklaren waarom, ondanks de sterke daling van de groei van de uitgaven in de Sociale Zekerheid, de in de loop van de laatste twee jaren vastgestelde groeivertraging (een vertraging van 1,2% in vergelijking met 2,2% voor de SZ alleen) op het niveau van de finale primaire geconsolideerde uitgaven van Entiteit "I" (FO en SZ) minder uitgesproken zou zijn.

3.1.2 EVOLUTIES OP HET NIVEAU VAN DE SOCIALE ZEKERHEID

Anderzijds is op het niveau van de Sociale Zekerheid de significante verbetering die voor 1994 op het vlak van de financieringsbehoeften werd vastgesteld (0,4% van het BBP), na een ontsporing in 1993, voornamelijk toe te schrijven aan een daling van het relatief aandeel van de uitgaven (-0,3% van het BBP), terwijl de toename van het relatief aandeel van de ontvangsten eerder beperkt was (lager dan 0,1% van het BBP).

Tabel 10.
Realisaties met betrekking tot de Sociale Zekerheid.

		1991	1992	1993	1994	Verschil	
						'92-'94	'91-'94
I. In % van het BBP							
Totale ontvangsten (°)	(1)	19,4	19,7	19,9	19,9	0,3	0,5
- transf. van Federale Overheid	(2)	3,6	3,7	3,5	3,3	-0,4	-9,3
- eigen ontvangsten	(3)=1-2	15,9	16,0	16,4	16,6	0,6	0,8
- bijdragen	(4)	15,3	15,4	15,7	15,2	-0,2	-0,1
- door de Federale Overheid toegewezen ontvangsten	(5)	0,1	0,2	0,4	1,2	1,0	1,1
- andere (°)	(6)	0,4	0,4	0,4	0,3	-0,1	-0,1
Uitgaven	(7)	19,7	19,8	20,4	20,1	0,3	+0,4
- excl. werkloosheid	(8)	16,7	16,8	17,3	17,0	0,2	0,3
Financieringsbehoeften	(9)=1-7	-0,3	-0,2	-0,5	-0,1	0,0	0,2
II. %-variatie in constante franken gemiddelde						Jaarlijks	
Totale ontvangsten	(1)	1,3	4,2	1,0	2,3	1,6	2,5
- transf. van Federale Overheid	(2)	-12,9	7,6	-6,9	-3,3	-5,1	-1,1
- eigen ontvangsten waarvan :	(3)	5,1	3,5	2,8	3,5	3,2	3,3
- bijdragen	(4)	5,0	3,6	1,5	-1,2	0,2	1,3
- door de Federale Overheid toegewezen ontvangsten	(5)	10,2	0,3	39,9	103,3	68,6	41,8
Uitgaven	(7)	5,6	3,5	2,7	0,5	1,6	2,2
- excl. werkloosheid	(8)	5,2	3,5	2,5	0,7	1,6	2,2

(°) Inbegrepen de rente-inkomsten

Op het vlak van de ontvangsten anderzijds, is in 1994 een betekenisvolle ombuiging in de financieringsstructuur van het sociale zekerheidssysteem waar te nemen.

Enerzijds wordt er een voortzetting waargenomen van de daling van de "traditionele" transfers vanwege de Federale Overheid (-0,2% van het BBP, volgend op een relatieve daling van dezelfde orde van grootte in 1993), en voor de eerste maal in vijf jaar, een netto-afname van het belang van de sociale bijdragen (-0,5% van het BBP, na een toename van 1% van het BBP tussen 1989 en 1993).

Anderzijds wordt die dubbele beweging echter meer dan gecompenseerd door een forse versnelling in de toename van de door de Federale Overheid toegewezen fiscale ontvangsten, en dus van de alternatieve financieringsbronnen, die stijgen van 0,2% van het BBP in 1992 naar 0,4% van het BBP in 1993 tot maar liefst 1,2% van het BBP in 1994.

In constante prijzen, blijft de gemiddelde groei van de totale financieringsmiddelen van de sociale stelsels tijdens de twee laatste jaren echter relatief beperkt (gemiddeld +1,6% in 1993-1994), daar de gevoelige toename van de eigen middelen (bijdragen, toegewezen ontvangsten en andere ontvangsten - niet-fiscale en niet-parafiscale ontvangsten) (gemiddeld +3,2%) gedeeltelijk werd geneutraliseerd door de achteruitgang van de transfers van de Federale Overheid (gemiddeld -5,1% in constante prijzen).

Tenslotte is op het niveau van de totale sociale uitgaven (prestaties + overheidsconsumptie) de vertraging van de evoluties, uitgedrukt in reële termen, vrij opvallend aangezien er wordt overgegaan van een groeiritme van +5,6% in 1991, naar +3,5% in 1992, +2,7% in 1993 en slechts +0,5% in 1994. Zelfs indien de meest cyclisch gevoelige uitgavencomponent (met name de uitgaven die verband houden met het tekort aan tewerkstelling in de ruime zin) buiten beschouwing wordt gelaten, blijft de vertraging toch uitgesproken (5,2% in 1991, 2,5% in 1993 en 0,7% in 1994).

3.2 De interne evoluties binnen de Entiteit "II"

3.2.1 GLOBALE BEOORDELING

De evaluatie die op dit niveau werd uitgevoerd, vertrekt van een dubbele zienswijze : vooreerst vanuit een formeel oogpunt met betrekking tot de vergelijking tussen de "gerealiseerde" tekorten en de gestelde objectieven, en anderzijds vanuit een meer gedetailleerd oogpunt, rekening houdend met de statistische herzieningen en de onderliggende evoluties die gedurende twee à drie jaar worden vastgesteld.

Vanuit formeel oogpunt dient opgemerkt te worden dat, in termen van tekortniveau, Entiteit "II" zich in 1994 effectief zou gesitueerd hebben op een niveau dat in overeenstemming is met het in juni 1994 (19) verwachte tekort en dat zelfs beneden de, in de lente van 1993, geheractualiseerde objectieven van het Convergentieplan zou liggen. Inderdaad, voor 1994 zou het tekort 0,7% van het BBP bedragen, in vergelijking met het door de Afdeling in maart 1994 geheractualiseerde objectief van -1,0% van het BBP, waarbij het tekort voor 1993 nog op 1,3% van het BBP werd geraamd (vóór ESER-korrektes).

Maar de aandacht dient evenwel getrokken te worden op het feit dat dit schijnbare welslagen meer dan integraal toe te schrijven is aan methodologische en statistische herzieningen van het tekort voor 1993 (een neerwaartse herziening ten belope van 0,5% van het BBP).

Anderzijds wordt er, in termen van evoluties, evenmin een significante tendens tot verbetering van de primaire saldi van deze Entiteit waargenomen, ondanks de gevoelige stijging van de ontvangsten uitgedrukt in percenten van het BBP (sinds 1991 een toename van 0,8% van het BBP die slechts in geringe mate - minder dan 0,1% van het BBP - verklaarbaar is door de recente uitbreiding van de gefinancierde bevoegdheden).

Het Convergentieplan daarentegen veronderstelde een tendentiële verbetering van het primair saldo van deze Entiteit ten belope van 0,15% van het BBP per jaar.

Statistisch gezien, kan de reële groei van zowel de totale ontvangsten als de primaire uitgaven voor deze twee jaren gemiddeld op 4,0% geraamd worden, wat zonder de herbudgettering en uitgaande van constante bevoegdheden, met een jaarlijkse reële groei van 3% zou kunnen overeenstemmen.

Tenslotte kan op een gedetailleerd niveau opgemerkt worden dat het primair saldo van G&G tussen 1992 en 1994 met 0,2% van het BBP zou verbeterd zijn (in feite een verbetering in 1993, met een stabilisatie in 1994) terwijl in tegengestelde zin, het primair saldo van de Lokale Overheden in dezelfde mate zou verslechterd zijn (vooral in 1993, met een licht herstel in 1994) (20).

-
19. De per grote Entiteit verwachte saldi voor 1994, zoals weergegeven in het Jaarverslag 1994 van de Sectie "Financieringsbehoeften van de Overheid", blz. 22.
 20. De totale regionale transfers (lopende en kapitaaltransfers) vertegenwoordigen inderdaad globaal en gemiddeld meer dan 55% van de totale begrotingsontvangsten van de Lokale Overheden, uitgedrukt in ESER-termen.

3.2.2 DE EVOLUTIES OP HET NIVEAU VAN DE GEMEENSCHAPPEN EN DE GEWESTEN

Binnen het kader van Entiteit "II" zal opgemerkt worden dat in 1994 de groei van de ontvangsten van G&G, uitgedrukt in percenten van het BBP, is vertraagd en zich zou beperken tot +0,1% van het BBP, ten opzichte van +0,6% van het BBP in 1993 (21). Die vertraging heeft zich bijna uitsluitend voorgedaan onder invloed van een achteruitgang van de eigen ontvangsten van G&G (exclusief de BFW-ontvangsten) met bijna 0,2% van het BBP in 1994, terwijl de groei van de "BFW"-ontvangsten in 1994 even belangrijk was als in 1993 (+0,3% van het BBP).

Tabel 11.

Realisaties met betrekking tot de Gemeenschappen en Gewesten.

		1991	1992	1993	1994	Verschil	
						'92-'94	'91-'94
I. in % BBP							
Totale ontvangsten	(1)=(2+4)	10,0	10,1	10,7	10,8	0,7	0,8
- Eigen ontvangsten	(2)	9,8	9,9	10,5	10,6	0,7	0,8
waarvan :							
Bijzondere financieringswet (°)	(3)	9,0	8,9	9,2	9,5	0,5	0,5
- Andere transf. van Federale Overheid (*)	(4)	0,3	0,3	0,3	0,3	-0,0	-0,0
Primaire uitgaven	(5)	10,6	10,6	11,1	11,1	0,5	0,5
- Finale	(6)=(5-7)	7,6	7,6	7,9	8,0	0,4	0,4
- Transfers naar Lokale Overheden	(7)	3,0	3,0	3,2	3,1	0,1	0,2
Primair saldo	(8)=(1-5)	-0,5	-0,5	-0,3	-0,3	0,2	0,2
- Excl. netto interne transfers	(9)=(2-6)	2,1	2,2	2,6	2,5	0,3	0,4
Intrestlasten	(10)	0,2	0,2	0,3	0,4	0,1	0,0
Totale uitgaven	(11)=(5+10)	10,8	10,8	11,3	11,5	0,6	0,7
Netto financieringsbehoeften	(12)=(1-11)	-0,7	-0,7	-0,6	-0,7	0,0	0,1
II. %-variatie in constante franken jaarlijks						Jaarlijks gemiddelde	
Totale ontvangsten	(1)	5,2	3,8	5,9	2,9	4,4	4,2
waarvan							
Bijz. financieringswet + transfers	(3+4)	4,9	2,6	3,0	4,4	3,7	3,3
Primaire uitgaven	(5)	8,1	3,1	3,8	3,0	3,4	3,3
- Finale	(6)	11,1	2,8	3,1	3,9	3,5	3,3
- Transfers Lokale Overheden	(7)	1,2	3,7	5,5	0,7	3,1	3,3
Totale uitgaven	(11)	8,1	3,6	4,4	3,5	4,0	3,8

(°) Alleen overgedragen Personenbelasting en BTW

(*) Voornamelijk de trekkingsrechten van de Gewesten m.b.t. de opslorping van de werkloosheid.

21. Gedeeltelijk onder invloed van de herfinanciering in het kader van het Sint-Michielsakkoord, en gedeeltelijk onder invloed van de ontkoppeling van de evolutie van de "BFW"-ontvangsten ten opzichte van de cyclische evoluties die de evolutie van de globale fiscale ontvangsten beïnvloeden.

Achter de relatieve stabiliteit van de primaire uitgaven van de Gemeenschappen en Gewesten (11,1% van het BBP in 1994) schuilt een dubbele beweging van een vertraagde groei langs de zijde van de finale primaire uitgaven (+0,1% van het BBP in 1994) en een relatieve groeiverzwakking van de aan de Lokale Overheden overgedragen middelen (-0,1% van het BBP), volgend op een gevoelige groei van die overdrachten in 1993 (+0,2% van het BBP). In termen van primair saldo, zal in 1994 een stabiliteit op het peil van -0,3% van het BBP opgemerkt worden, met niettemin een jaarlijkse gemiddelde verbetering die sedert 1991 lager ligt dan 0,1% van het BBP.

Ongeveer hetzelfde jaarlijkse verbeteringsritme is terug te vinden in termen van finale primaire of netto saldi van G&G (22) globaliter. De toename van het gewicht van de intrestlasten van G&G tegen een quasi analoog ritme (iets minder dan 0,1% van het BBP per jaar) resulteert per saldo in een quasi-stabiliteit van de financieringsbehoeften van G&G globaliter, uitgedrukt in percenten van het BBP.

In termen van groei van de primaire uitgaven van G&G globaal beschouwd, wordt op basis van de beschikbare gegevens in 1994 een verzwakking van het groeiritme van deze uitgaven opgemerkt, die echter meer dan volledig door het effect van een forse vertraging van de totale transfers aan de Lokale Overheden wordt verklaard. In termen van finale primaire uitgaven dient daarentegen van een versnelling te worden gesproken, aangezien wordt overgestapt van een groei van +2,8% in 1992 naar +3,1% in 1993 en +3,9% in 1994.

Zelfs indien deze evolutie in principe kan toegeschreven worden, tenminste gedeeltelijk, aan een progressieve verruiming van het voorheen verrekende statistische veld, aan de herbudgetteringsverrichtingen en aan de recente uitbreiding van het bevoegdheidspakket, dan nog bestaat er weinig kans dat de realiteit ronduit tegengesteld zou zijn aan de hier tot uiting komende tendens.

3.2.3 DE EVOLUTIES OP HET NIVEAU VAN DE LOKALE OVERHEDEN

Op het niveau van de Lokale Overheden wordt eveneens een gevoelige stijging van de financiële middelen in 1994 waargenomen (+0,2% van het BBP), en dit na een relatieve stabilisatie in 1993. Die toename doet zich vooral voor ingevolge een inhaalproces op het vlak van de eigen middelen (+0,2% van het BBP), volgend op een tijdelijke inzinking in 1993 (vertraging bij de inkohieringen).

Wat de overige ontvangsten overgemaakt door de andere overheidsniveaus betreft, zou de daling van de ontvangsten afkomstig van de Gewesten bijna volledig geneutraliseerd worden door een zekere compensatie vanwege de Federale Overheid.

In termen van primaire uitgaven wordt, in percenten van het BBP, opnieuw een opwaartse tendens waargenomen (+0,1% van het BBP in 1994, na +0,3% van het BBP in 1993). Zelfs indien het groeiritme van de primaire uitgaven in constante prijzen in 1994 lichtjes zou gedaald zijn (+3,0% ten opzichte van gemiddeld

22. Primaire saldi, exclusief de netto-intersectoriële transfers (wat ontvangen wordt van de Federale Overheid min de stortingen aan de Lokale Overheden).

+4,3% in 1993-94), dan nog zou de gemiddelde stijging die in 1993-94 werd waargenomen toch bijzonder hoog blijven (+4,5%), wat een verhogend effect heeft op de gemiddelde groei die voor Entiteit "II" in haar geheel wordt vastgesteld.

Tabel 12.
Realisaties met betrekking tot de Lokale Overheden.

		1991	1992	1993	1994	Verschil	
						'92-'94	'91-'94
I. in % BBP							
<i>Totale ontvangsten</i>	(1)	6,0	6,1	6,1	6,3	0,2	0,3
- Eigen	(2)	2,7	2,7	2,6	2,8	0,1	0,1
- Andere	(3=1-2)	3,3	3,4	3,5	3,5	0,1	0,2
<i>Primaire uitgaven</i>	(4)	5,4	5,4	5,7	5,8	0,4	0,4
Primaire saldo	(5=1-4)	0,5	0,7	0,4	0,5	-0,2	-0,1
- finaal	(6=2-4)	-2,7	-2,7	-3,2	-3,0	-0,3	-0,3
<i>Intrestlasten</i>	(7)	0,6	0,6	0,6	0,5	0,1	0,0
<i>Totale uitgaven</i>	(8=4+7)	5,9	5,9	6,3	6,3	0,4	0,4
<i>Netto financieringsbehoeften</i>	(9=1-8)	0,1	0,1	-0,2	-0,0	-0,2	-0,1
II. %-variatie in constante franken						Jaarlijks gemiddelde	
<i>Totale ontvangsten</i>	(10)	4,5	3,4	0,2	5,1	2,6	2,9
- Eigen	(11)	8,3	4,8	-5,6	10,5	2,2	3,0
- waarvan : afkomstig van Centrale Overheid	(12)	1,6	2,3	4,8	1,2	3,0	2,8
<i>Primaire uitgaven</i>	(13)	3,0	2,5	6,1	3,0	4,5	3,9
- Lopende	(14)	1,8	1,9	2,5	3,6	3,0	2,7
- Kapitaal	(15)	1,3	7,6	19,5	4,2	11,5	10,2
<i>Totale uitgaven</i>	(16)	2,5	2,2	5,5	2,5	4,0	3,4

Uit die dubbele ontwikkeling inzake de ontvangsten en de uitgaven volgt dat, indien het primair saldo van de Lokale Overheden zou verbeterd zijn met 0,1% van het BBP in 1994, dit saldo toch nog steeds op beduidende wijze beneden het niveau van 1992 zou blijven (het negatieve verschil bedraagt 0,2% van het BBP), ondanks de gevoelige verhoging, in constante prijzen, van de middelen overgemaakt door de andere overheidsniveaus (+3,0% gemiddeld in 1993-94).

In die omstandigheden is het niet verwonderlijk dat de groei van de geconsolideerde reële primaire uitgaven van Entiteit "II" voor 1994 hoog blijft, in vergelijking met het gemiddelde dat voor het geheel van de Gezamenlijke Overheid werd genoteerd. De evolutie van het globaal primair saldo van de Entiteit is niet bepaald gunstig, niettegenstaande een stijging van de reële middelen die in grote mate gespaard is gebleven van de conjuncturele en cyclische schommelingen.

4. Besluit

In 1993 bleek het budgettaire convergentieproces, in het kader van het in de lente geheractualiseerde Convergentieplan, moeilijkheden te ondervinden ingevolge de omvang van de recessie en de belangrijke negatieve budgettaire gevolgen hiervan. In 1994 werd het proces duidelijk opnieuw op de sporen gezet door een daling van de financieringsbehoeften met 1,2% van het BBP, waarvan driekwart (0,9% van het BBP) op het niveau van het geconsolideerde primaire saldo.

De behaalde resultaten vallen zelfs ietwat beter uit dan het door de Afdeling voor 1994 herraamde objectief, zoals weergegeven in het voorgaande Verslag betreffende de uitvoering van het Convergentieplan (maart 1994). Dit gunstige verschil vloeit echter niet voort uit de evoluties voor 1994, die gunstiger zouden zijn dan deze vastgesteld in het Convergentietraject, maar wel uit de belangrijke statistische herziening van de vergelijkingsbasis 1993 in ESER-termen, een herziening die zich bijna volledig langs de zijde van Entiteit "II" situeert, en in het bijzonder bij de G&G.

Langs de zijde van Entiteit "I" zijn de resultaten die in 1994 inzake het niveau van de saldi werden waargenomen, in overeenstemming met de herziene objectieven van maart 1994. Het feit dat de reële conjunctuur in 1994 iets beter was dan initieel verwacht, werd gecompenseerd door de financieringsvoorwaarden van de schuld die tijdelijk minder gunstig waren dan oorspronkelijk voorzien.

Langs de zijde van Entiteit "II" zijn de resultaten blijkbaar gunstiger geweest dan de herraamingen van maart 1994. Maar dit zou het resultaat geweest zijn van een dubbele tegenstelde ontwikkeling : enerzijds een forse neerwaartse statistische herziening van het initiële tekort voor 1993 (ten belope van 0,5% van het BBP), en anderzijds een minder gunstige evolutie dan deze die in maart 1994 als objectief werd gesteld (een globale verbetering van het begrotingssaldo met 0,1% van het BBP in plaats van de vooropgestelde 0,3%).

Deze dissymmetrie tussen de Entiteiten is terug te vinden in termen van evolutie van de finale primaire uitgaven in constante prijzen. Alzo wordt een opmerkelijke vertraging waargenomen langs de zijde van Entiteit "I", die bijzonder uitgesproken is op het niveau van de uitgaven van de Sociale Zekerheid, terwijl blijkt dat de nulgroei-norm in volume van de totale primaire uitgaven van de Federale Overheid zou gerespecteerd zijn.

Langs de zijde van Entiteit "II" globaliter, zou in 1994 de groei van de geconsolideerde primaire uitgaven op een hoog ritme gebleven zijn (van de orde van grootte van 3 à 3,5%), dat zou aansluiten bij de tevens hoge groei van de totale middelen van de Entiteit, zodat er sinds 1992 geen ruimte overblijft voor een noodzakelijke verbetering van de geconsolideerde primaire saldi van Entiteit "II".